

tečnost usnesení nižších soudů, jakož i řízení jim předcházejícího a nárok na uznání otcovství proti Františku R-ovi odkázati na pořad práva.

Čís. 6137.

Povinnost správce úpadkové podstaty nahraditi právnímu zástupci úpadkové podstaty palmární pohledávku, s jejímž zaplacením byl otálel (§ 81 (3) konk. ř.).

Pohledávka útrat a odměny advokáta stává se splatnou a dospělou jejím ohlášením klientovi po vykonání objednané práce.

(Rozh. ze dne 22. června 1926, Rv I 166/26.)

Žalující advokát domáhal se na žalovaném správci úpadkové podstaty zbytku palmární pohledávky ze zastupování úpadkové podstaty a odůvodňoval žalobní nárok jednak tím, že žalovaný pohledávku tu nezaplatil ihned 9. prosince 1924, kdy nastala její dospělost a splatnost, neboť prý tehdy bylo jmění úpadkové podstaty postačitelým k jejímu uspokojení, čehož později nebylo, jednak tím, že ho žalovaný dopisem ze dne 14. ledna 1925 ujišťoval, že zaplacení dostane a takto ho odvrátil od úmyslu obrátiti se o odpomoc na úpadkového komisaře. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Právem vytýká dovolatel, že odvolací soud neposoudil správně po právní stránce otázku zavinění správce úpadkové podstaty (§ 81 (3) konk. ř.). Odvolací soud má na základě úpadkových spisů neprávem za to, že žalovaný správce podstaty podával řádné zprávy věřitelskému výboru — a právem to též žalobce rozsudku odvolacímu vytýká, — neboť nelze z protokolu o schůzi věřitelského výboru ze dne 12. prosince 1924, v němž se praví, že »žalobce obdržel zálohou 3.600 K a kdyby žádal více, budiž mu dopsáno, by se s tímto obnosem uspokojil«, seznáti, že žalovaný vyplnil svou povinnost a že výboru sdělil výši palmární pohledávky, žalobcem dne 9. prosince 1924 požadované. Ze spisů těch dále nevyplývá a žalovaný toho ani netvrdí, že vykonal usnesení výboru věřitelského a dopsal žalobci, by ze své pohledávky vzhledem k bezúspěšnému výsledku sporu a nepatrnému jmění podstaty nedoplatek 3.613 Kč 34 h slevil. Naopak žalovaný dle dopisu ze dne 14. ledna 1925 oznámil žalobci, že peníze bude rozdělovati úpadkový soud, by ještě několik dnů poshověl, čímž mohl vzbuditi v žalobci domněnku, že jeho pohledávka byla uznána a bude plně zaplacená. Nelze mluvit o správném podávání zpráv výboru věřitelskému, když žalovaný ve schůzi dne 23. prosince 1924 žádal o zálohu 5.000 Kč na svou odměnu, která měla býti zaplacená až při skončení úpadkového řízení, pak-li při tom výbor věřitelů neupozornil na dříve přihlášenou pohledávku žalobcovu, pak-li výboru nevykázal, že vyplnil příkaz z předešlé schůze

výboru, by pohnul žalobce ke slevě. Mylným jest též právní názor odvolacího soudu, označuje-li jednání žalovaného, ač týž použil zbytek úpadekové podstaty ku poměrnému zaplacení dluhů podstaty teprve po srážce své vlastní odměny, za správné, kdyžtě odměna správce dle §u 47 konk. řádu nemá přednostního práva vůči jiným věřitelům podstaty, nýbrž přísluší přednost ta pouze hotovým výlohám správce zálohou poskytnutým. Rovněž nelze přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že správně jednal správce již tím, že dne 8. března 1925, kdy dle jeho názoru podstata ke krytí žalobcovy pohledávky stačila, ji do účtu zařadil, neboť bylo povinností správce, by, stačila-li podstata ku zaplacení všech přihlášených a splatných pohledávek, žalobcovu pohledávku ihned zaplatil (§ 124 konk. ř.). Zařazením do účtu bez současného jejího zapravení nebylo žalobcově nároku ani zákonu vyhověno. Schválení činnosti správce úpadekovým komisařem, na něž odvolací soud poukazuje, nezbavuje ještě procesní soud, u něhož je žalováno na náhradu škody dle §u 81 (3) konk. ř., povinnosti, zkoumati, zda správce podstaty svým povinnostem dosti učinil, jinak by ustanovení §u 81 (3) bylo zbytečným. Dle §u 81 (3) konk. ř. jest správce podstaty odpověden všem účastníkům, tedy též žalobci jako věřiteli podstaty za majetkové újmy, které jim způsobil nepořádným vedením svého úřadu. Žalobce domáhá se této náhrady z důvodu, že žalovaný zavinil odklad v uspokojení jeho palmární pohledávky, jednak tím, že žalovaný pohledávku tu nezaplatil ihned 9. prosince 1924, kdy nastala její dospělost a splatnost, neboť prý tehdy bylo jmění úpadekové podstaty postačitelným k jejímu uspokojení, čehož později nebylo, jednak tím, že ho žalovaný dopisem ze dne 14. ledna 1925 ujišťoval, že zaplacení dostane, a takto ho odvrátil od úmyslu obrátiti se o odpomoc na úpadekového komisaře. Dle §u 124 konk. ř. jest povinností správce podstaty, uspokojiti, nehledíc ke stavu řízení, věřitele podstaty, jakmile byly jejich nároky zjištěny a nastala jich splatnost. Jest sice správným právní názor odvolacího soudu, že palmární a expensní pohledávka žalobcova byla v projednávaném případě výborem věřitelským schválena teprve současně se schválením konečného účtu správce úpadekové podstaty dne 20. dubna 1925. Schválení jejího výborem věřitelským nebylo však potřebí a proto nestačí toto opozděné schválení výborem k zamítnutí žaloby. Při řešení otázky správce zavinění nerozhoduje totiž den, kdy výbor věřitelů účet žalobcův skutečně schválil, nýbrž den, kdy jej vzhledem k tomu, že dle §u 116 (5) konk. ř. v doslovu zákona ze dne 20. června 1922, čís. 190 sb. z. a n. schválení výboru věřitelského, poněvadž účet 10.000 Kč nepřesahoval, nebylo třeba, schváliti a zaplatiti mohl a měl sám správce úpadekové podstaty. Bylo totiž povinností správce úpadekové podstaty, by neodkládal se zaplacením palmárního účtu, jakmile měl v rukou účet i příslušné doklady k němu, totiž rozsudky v odpůrčím sporu úpadekové podstaty P. proti Hospodářskému družstvu v P. o 100.000 Kč, neboť dle §u 81 (1) konk. ř. má správce povinnost vyšetřiti stav podstaty, starati se o vydobytí a zajištění jmění (aktiv), jakož i o zjištění dluhů (pasiv), zkoumáním přihlášených pohledávek a bylo tudíž jeho povinností, by žalobcovu pohledávku proti podstatě zaplatil, jakmile byla ohlášena, jím prozkoumána a správnou

shledána. Jest proto otázkou pro rozřešení sporu rozhodnou, zda opožděné a pouze částečné zaplacení žalobcovy pohledávky, ohlášené již 9. prosince 1924, nebylo zaviněno žalovaným, jehož povinností bylo, by se staral o její zjištění a zaplacení (§ 81 (1) konk. ř.) a o pohotovost peněz k její výplatě potřebných (§ 124 konk. ř.). Procesní povinností žalobcovou však bylo, by tvrdil a po případě i dokázal, kdy správce úpadkové podstaty obdržel nejen jeho účet, nýbrž i onen rozsudek odvolacího soudu, a věci správce úpadkové podstaty bylo naproti tomu, by dokázal, že dostal své povinnosti, že účet, seznam jeho správnost, ihned zaplatil, po případě by vysvětlil, proč tak neučinil. Žalobce uvádí v žalobě, že oznámil dopisem ze dne 9. prosince 1924 správci úpadkové podstaty, že se spokojuje na místě útrat účtovaných ve sporu vůči odpůrci, vzhledem k nepříznivému výsledku sporu obnosem útrat, jaký byl přisouzen straně žalované 7.213 Kč 34 h a žádal po srážce zaplacených již 3.600 Kč nedoplatek 3.613 Kč 34 h. Dle §u 1154 obč. zák. stala se pohledávka útrat a odměny, požadovaná advokátem, splatnou a dospělou jejím ohlášením klientovi po vykonání objednané práce. Pohledávku věřiteli úpadkové podstaty může zjistiti a uznati správce podstaty, pokud by nepřevyšovala 10.000 Kč (§ 116 konk. ř. v doslovu upraveném zákonem ze dne 20. června 1922, čís. 190 sb. z. a n.). Povinností správce úpadkové podstaty bylo, by se přesvědčil, jaké útraty byly přiznány žalované straně, jež ve sporu zvítězila, neboť dle toho měla se řídití výše odměny, kterou žádal žalobce na úpadkové podstatě. Jak žalobce v odvolání sám přiznává, nebyl dne 9. prosince 1924 správci úpadkové podstaty rozsudek v onom sporu ještě doručen, nýbrž stalo se tak později. Kdy se tak stalo, nebylo v rozsudku zjištěno. Stačila-li podstata úpadková v den dojití dokladu (rozsudku) ku zaplacení všech v ten čas přihlášených pohledávek, měl správce podstaty splatnou žalobcovu pohledávku palmární ihned úplně vyrovnati (§ 124 konk. ř.), v případě opačném, nestačilo-li totiž jmění podstaty, t. j. jakmile správce úpadkové podstaty seznal její nedostatečnost, mělo již tehdy provedeno býti pouze uspokojení poměrné. Přednost před palmární pohledávkou žalobcovou měly pouze hotové výlohy správce úpadkové podstaty, jež zálohou předem poskytl (§ 47 (2) konk. ř.). Jeho odměna nepožívá dle zákona přednosti před jinými ohlášenými pohledávkami věřitelů podstaty a měl tudíž správce podstaty, když, jak nesporno, pohledávka žalobcova byla přihlášena dříve, než on přihlásil svou odměnu, uspokojiti zažalovanou pohledávku napřed anebo současně se svou pohledávkou odměny buď zcela, neb obě poměrně dle postačitelosti podstaty. Bylo proto věci správce úpadkové podstaty, by vysvětlil, proč ve schůzi dne 23. prosince 1924, kdy si dal věřitelským výborem schváliti a vyplatiti zálohou odměnu 5.000 Kč, nevyplatil současně pohledávky žalobcovy a proč tak neučinil ani později ihned, jakmile onen rozsudek odvolacího soudu do rukou dostal.

Čís. 6138.

Přípustným jest ustanovení stanov společenstva s r. o., že, nestačí-li rezervní fond ku krytí ztrát roční uzávěrky, má schodek býti podle usne-